

Kulturdepartementet
v/ Anette Trettebergstuen

Leveret i portal iht. instruks

Oslo 11. januar 2022

HØRINGSSVAR TIL FORSKRIFT OM MIDLERTIDIG KOMPENSASJONSORDNING FOR AVLYSTE, STENGT ELLER NEDSKALERTE KULTURARRANGEMENTER I PERIODEN 1. NOVEMBER 2021 TIL 28. FEBRUAR 2022 SOM FØLGE AV COVID-19- UTBRUDET

Artistorganisasjonen GramArt er landets største interesseorganisasjon for selvstendig næringsdrivende artister og musikere. Vi representerer cirka 3000 medlemmer som alle jobber hardt for å komme seg helskinnet gjennom denne krisen. De aller, aller fleste er selvstendig næringsdrivende og frilansere.

Takk for muligheten til å komme med innspill til den forbedrede midlertidige kompensasjonsordningen. Og vi mener virkelig at dette er en forbedret ordning, selv om den trenger noen justeringer.

GramArt er nå svært bekymret for ringvirkningene og langtidseffektene som pandemien og smittevernstiltakene har for eksportfeltet. Flere av våre medlemmer har brorparten av sine live-inntekter fra utlandet, men bor i og skatter til Norge, og disse har opplevd bortfall av inntekt i minst samme størrelsesorden som artister som spiller mest i Norge. Vi viser til anslag fra Music Norway som viser at bortfallet i inntekter fra 2020 er rundt 124 millioner kroner. Det antas at bortfallet er tilsvarende 2021, med en svak oppgang. Vi viser også til Music Norways til KuD tidligere innsendte innspill (av 20. desember) om hvilke ordninger som vil ha best effekt, og hvordan disse ordningene bør administreres. For at disse midlene skal tildeles hensiktsmessig, kreves god innsikt i eksportmarkedene og livevirksomhet, og vi ser derfor helst at disse ordningene administreres av Music Norway.

Vi understreker at dette haster. Eksportfeltet har ikke blitt tatt på alvor hittil i pandemien. Og smitteutviklingen, med stadig strengere grensekontroller og reiserestriksjoner, gir lite håp for snarlig bedring. Vi håper at den nye regjeringen ser verdien i eksport av norsk kultur og utbedrer denne alvorlige mangelen i kompensasjonsordningene.

Våre øvrige innspill:

Beregningen av omsetningsfall i § 6 må hensynta svingninger i karriere

Et gjennomsnitt av perioden 2017 – 2019 vil kunne gi et tall som er lite fordelaktig for artister som før pandemien var up and coming. Hvis de for eksempel brukte 2017 og 2018 på å spille inn plate, med dertil minimal inntekt i selskapet sitt, for så å turnere i 2019, vil beløpet for beregning av 30 prosent omsetningstap bli lite hensiktsmessig. Vi forstår behovet for en enklere og mer sjablongbasert saksbehandling, og ønsker heller ikke en skjønnsbasert behandling av disse søknadene. Kort saksbehandlingstid er svært viktig. Vi ønsker likevel at det gis ytterligere én mulighet: at søker kan velge om beregningsgrunnlaget skal være gjennomsnittet av perioden 2017 – 2019, eller simpelthen basert på omsetning i et av enkeltårene 2019, 2020 eller 2021. Vi har tilsvarende kommentar til beregningsgrunnlaget i § 8.

Vi vet også at enkelte aktører i bransjen kommer til å spille inn at dette kravet til omsetningssvikt må bortfalle og at det eneste parameteret bør være krav om dokumentasjon av tapt inntekt for hvert enkelt arrangement. Dette er også en løsning vi kan støtte.

§ 7 Artister skal ikke betale egenandel for egen yrkesnekt

Etter to år med pandemi, har de fleste artister og musikere brukt opp alle sine sparepenger og lever fra hånd til munn. Større aktører har muligens egenkapital nok til å dekke det som rent faktisk er en 30 prosent egenandel på sitt egen yrkesforbud, men de aller fleste er nå helt bunnskrapet. Vi ber derfor om at departementet vurderer om det er rom for å øke kompensasjonsgraden, til minimum 80 prosent.

§ 7 må ta hensyn til generell publikumssvikt

Kulturministeren har ved flere anledninger (blant annet i Dagsnytt 18 den 15. desember 2021) sagt at denne ordningen vil ta høyde til den generelle publikumssvikten som følge av retorikken og omtalen av pandemien. Det har også vært ulik retorikk fra for eksempel FHI og departementene, der publikum både har blitt oppfordret til å holde seg hjemme, men også fått muligheten til å besøke kulturarrangementer. Publikum tør rett og slett ikke å kjøpe billetter, selv om arrangementet som sådan er tillatt og i følge retningslinjene trygt å gå på. Når arrangementet er tillatt gjennomført og ikke rammes av «klare og dokumenterbare råd eller pålegg gitt av offentlige myndigheter», vil ikke arrangementet være berettiget til kompensasjon hvis arrangøren velger å avlyse grunnet lavt billettsalg.

For å gjøre dette punktet mer i tråd med kulturministerens intensjon, foreslår vi følgende endring i § 7 (b):

- b. Kulturarrangementet ble avlyst, stengt eller nedskalert som en konsekvens av covid-19-utbruddet.

Det må åpnes for eventer og lukkede arrangementer i § 7

Det har blitt signalisert at denne justerte ordningen skulle fylle et vesentlig hull i kompensasjonen av arrangørens, artistenes og underleverandørens bortfall av inntekter – eventmarkedet. Vi har fått flere henvendelser fra medlemmer som sier at disse arrangementene utgjør en stor del av deres inntekter, men

ordningen begrenser seg til kulturarrangementer som «var eller skulle vært billettert og åpent for allmenheten.» Om man anerkjenner kulturnæringen som en næring, er dette et unaturlig og uakseptabelt skille. Lukkede arrangementer, som ofte er store konsertproduksjoner som ser og høres helt identiske ut som en billettert konsert, og med den samme omsetningen, må inkluderes i ordningen.

Beregningsgrunnlaget for kompensasjon i § 8 må presiseres

I forskriften fremgår det at beregningen for kompensasjon skal gjøres på bakgrunn av gjennomsnittstall fra 2017 – 2019, med noen tilleggsmuligheter å nå flere. Som vi kommenterer til § 6, vil dette grunnlaget gi lite hensiktsmessige tall for blant annet artister som i den perioden var i starten av sin karriere, men som nå har en langt mer etablert karriere. Vi ønsker derfor større fleksibilitet i valg av sammenligningsperiode også her og foreslår at § 8 endres så søker selv kan velge å bruke et snitt fra representative år i 2017-2019 *eller* velge å basere seg på kansellerte avtaler i inneværende kompensasjonsperiode.

Den øvre grensen for kompensasjon må økes jf. § 11 (1)

Den maksimale kompensasjonen på 3,5 millioner kroner er forståelig, men likevel problematisk. Kulturministeren redegjorde for dette i spørretimen i Stortinget 5. januar – beløpet gjelder per kompensasjonsperiode på to måneder, og vil dermed potensielt beløpe seg til 21 millioner per år. Dessverre hjelper ikke dette for de som er helt avhengig av sesongbasert omsetning, som juleturneer eller festivalsommer. Vi ønsker at den øvre grensen gjøres mer fleksibel. Nå som ordningen er forlenget frem til sommeren, bør beløpet heves deretter, slik at de som har en sesongbasert omsetning får tilgang på det samme beløpet som de med mer jevnlig arrangementer. Det enkleste løsningen på dette problemet, er å øke den maksimale kompensasjonen til 15 millioner kroner per foretak per periode (2 måneder). Dette vil hensynta de nevnte svingningene i artistenes inntekt.

Problematiske avkortning mtp. prisstigningen jf. § 11 (3)

Slik vi tolker § 11, vil ikke sammenligningsgrunnlaget 2017 – 2019 (eller annet sammenligningsgrunnlag, om det endres) ta hensyn til at lønningene i selskapet må kunne heves, også i 2022. Husholdningsutgiftene i denne perioden har økt voldsomt – rentehevingen og strømprisen alene utgjør flere tusen kroner for mange, og på toppen kommer en forventet prisstigning på dagligvarer – og det er urimelig å forvente å at artister og musikere kan overleve med det samme lønnsnivået som i sammenligningsperioden. Vi foreslår å legge inn en ramme for lønnsøkning på toppen av sammenligningsgrunnlaget, for eksempel basert på KPI.

Rammebegrensningen i § 12 (2)

Vi er redd for at en rammestyrt ordning vil gå på bekostning av enkeltutøvere, da de større søknadssummene fra store aktører potensielt vil uttømme rammen raskt. Vi ønsker som et minimum at rammen er fleksibel og kan utvides etter behov, slik at det i hvert fall blir en forutsigbar begrensning på avkortningen for den enkelte søker. Det beste vil dog være at alle som har rett på kompensasjon får kompensert sin søknad i det fulle.

Avslutningsvis vil vi, som vi gjorde for den forrige regjeringen, påpeke at artister, musikere og kunstnere ikke bør omtales som underleverandører. Vi har forståelse for at det er ønskelig med en enkel kategorisering av de ulike søkerne. Vi er likevel av den oppfatning at det bør være et tydelig skille på de som leverer infrastruktur og de som produserer selve kulturopplevelsen. Et forslag vil kunne være utøvende, kunstnere, arrangører og underleverandører.

Med vennlig hilsen,

